अव्ययात्मा व्ययात्मा च क्षेत्रज्ञः परमेश्वरः। आस्ते हरिरचिन्त्यात्मा तत्रैव मधुसूदनः।
इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि धौम्यतीर्थकथने अष्टाशीतोऽध्यायः॥ ८८॥
॥ धौम्य उवाच॥ अवन्तिषु प्रतीच्यां वै कीर्त्तयिष्यामि ते दिशि। यानि तत्र पवित्राणि पुण्यान्यायतनानि च।
प्रियङ्ग्वाम्रवनोपेता वानीरफलमालिनी। प्रत्यक्स्रोता नदी पुण्या नर्म्मदा तत्र भारत। ८२५
त्रैलोक्ये यानि तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि च। सरिद्वनानि शैलेन्द्रा देवाश्च सपितामहाः।
नर्म्मदायां कुरुश्रेष्ठ सह सिद्धर्षिचारणैः। स्नातुमायान्ति पुण्यौघैः सदा वारिषु भारत।
निकेतः श्रूयते पुण्यो यत्र विश्रवसो मुनेः। जज्ञे धनपतिर्यत्र कुबेरो नरवाहनः।
वैदूर्य्यशिखरो नाम पुण्यो गिरिवरः शिवः। नित्यपुष्पफलास्तत्र पादपा हरितच्छदाः।
तस्य शैलस्य शिखरे सरः पुण्यं महीपते। फुल्लपद्मं महाराज देवगन्धर्व्वसेवितं। ८३०
बङ्काश्चर्य्यं महाराज दृश्यते तत्र पर्व्वते। पुण्ये स्वर्गोपमे चैव देवर्षिगणसेविते।
ह्रदिनी पुण्यतीर्था च राजर्षेस्तत्र वै सरित्। विश्वामित्रनदी राजन् पुण्या परपुरञ्जय।
यस्यास्तीरे सतां मध्ये ययातिर्नहुषात्मजः। पपात स पुनर्लोकाल्लेभे धर्म्मान् सनातनान्।
तत्र पुण्यो ह्रदः ख्यातो मैनाकश्चैव पर्व्वतः। बहुमूलफलोपेतस्त्वसितो नाम पर्व्वतः।
आश्रमः कक्षसेनस्य पुण्यस्तत्र युधिष्ठिर। च्यवनस्याश्रमश्चैव विख्यातस्तत्र पाण्डव। ८३५
तत्राल्पेनैव सिध्यन्ति मानवास्तपसा विभो। जम्बूमार्गो महाराज ऋषीणां भावितात्मनां।
आश्रमः शाम्यतां श्रेष्ठ मृगद्विजनिषेवितः। ततः पुण्यतमा राजन् सततं तापसैर्युता।
केतुमाला च मेध्या च गङ्गाद्वारञ्च भूमिप। ख्यातञ्च सैन्धवारण्यं पुण्यं द्विजनिषेवितं।
पितामहसरः पुण्यं पुष्करं नाम नामतः। वैखानसानां सिद्धानामृषीणामाश्रमः प्रियः।
अप्यत्र संश्रयार्थाय प्रजापतिरथो जगौ। पुष्करेषु कुरुश्रेष्ठ गाथां सुकृतिनाम्वर। ८४०
मनसाऽप्यभिकामस्य पुष्कराणि मनस्विनः। विप्रणश्यन्ति पापानि नाकपृष्ठे च मोदते।
इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि धौम्यतीर्थकथन एकोननवतोऽध्यायः॥ ८९॥
॥ धौम्य उवाच॥ उदीच्यां राजशार्दूल दिशि पुण्यानि यानि वै। तानि ते कीर्त्तयिष्यामि पुण्यान्यायतनानि च।
शृणुष्वावहितो भूत्वा मम मन्त्रयतः प्रभो। कथाप्रतिग्रहो वीर श्रद्धां जनयते शुभां।
सरस्वती महापुण्या ह्रदिनी तीर्थशालिनी। समुद्रगा महावेगा यमुना यत्र पाण्डव।
यत्र पुण्यतमं तीर्थं शक्रावतरणं शुभं। यत्र सारस्वतैरिष्ट्वा गच्छन्त्यवभृथैर्द्विजाः। ८४५
पुण्यञ्चाख्यायते दिव्यं शिवमग्निशिरोऽनघ। सहदेवोऽयजद्यत्र शम्याक्षेपेण भारत।
एतस्मिन्नेव चार्थेऽसौ दन्द्रगीता युधिष्ठिर। गाथा चरति लोकेऽस्मिन् गीयमाना द्विजातिभिः।
अग्नयः सह देवेन सेविता यमुनामनु। ते तस्य कुरुशार्दूल सहस्रशतदक्षिणाः।
तत्रैव भरतो राजा चक्रवर्त्ती महायशाः। विंशतिः सप्त चाष्टौ च हयमेधानुपाहरत्।
कामक्रोधौ द्विजातीनां श्रुतस्तात यथा पुरा। अत्यन्तमाश्रमः पुण्यः शरभङ्गस्य विश्रुतः। ८८०